

Ünnepek

Lekció: Lk. 2. 1-20

Textus: Róm. 8.32

2006. dec. 25. Karácsony

Gazdagrét

Mindent!

Tizenöt éve történt. Mégis emlékszem rá. Ez egy nagyon fontos emlék számomra a mai napon. Hétről hétre beszéltem el Ábrahám történetét elsős gyerekeknek hittanórán. Elmondtam, hogyan szólította meg Isten az idős Ábrahámot, és meddő feleségét: hagyjátok ott a várost, ahol éltek, és kövessetek engem. Nagy néppé teszlek, országot adok nektek, megáldalak és áldás leszel. Bemutattam a gyerekeknek Ábrahám hitét és engedelmességét, éppen úgy mint botlásait és küzdelmeit. Beszéltem nekik arról, hogy Ábrahámnak gyermeke született felesége szolgálójától, Hágártól, de nem ő volt az, akit Isten megígért. Elolvastuk, amint Isten angyala megjelent neki a Mamré tölgyesében, és azt ígérte, hogy egy év múlva beteljesedik az ígélet, fia fog születni. Majd csodálattal és örömmel hallgatták, hogy Isten megtartotta ígéreteit, és végül Sára életet adott az ígélet gyermekének, Izsáknak. A történetnek azonban, amint tudjuk, itt nincs vége. A következő órán folytattuk Ábrahám hitének és életének megismerését: „*Fogd a te fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórijjá földjére, és áldozd fel ott égőáldozatul...*” – szólt Isten. És amint elbeszéltem, hogyan fogta Ábrahám a fiát, hogyan készítette össze a szamarát, a szolgáit, a fiát és a tüzfát, megakadt a szemem az egyik kisfiún. Tátott szájjal, feszülten figyelt, miközben hatalmas könnyek csordultak ki a szeméből, és folytak lefelé az arcán... Egy apa hogyan adhatná oda régen várt, szeretett gyermekét?

„*Aki tulajdon fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?*”

Bárcsak Karácsony története megragadná a szívünket. Bárcsak gyermekivé, egyszerűvé tudnánk lenni Isten csodálatos szeretete előtt. Bárcsak kicsordulna ma a könnyünk afelett, akit ezekben a napokban ünnepelünk. Bárcsak miénk lehetne Antal Peti gyermeki szíve, amely megnyílt a féltőn szerető Isten hatalmas szava előtt. Nem tiltakozott, nem okoskodott, csak válaszolt. Válaszolt a szívével, megdöbbenésével, könnyeivel. Bárcsak megadatna nekünk, hogy úgy halljuk a karácsonyi örömhírt, mint a gyermek: mintha még sohasem hallottuk volna!

„*Aki tulajdon fiát nem kímélte...*”

Sokat számolunk az évnek ebben az időszakában. Számoljuk a pénzünket. Mi az, ami belefér, és mi az, ami már nem? Számoljuk az időnket. Mi az, amit meg tudunk tenni, és mi az, amit le kell mondanunk, el kell engednünk. Nehéz ez a folyamatos számolás. Van, amikor sokkal többet szeretnénk. Több időt, több pénzt, szeretnénk többet adni. Nehéz, ha nem tudjuk odaadni, amit szeretnénk. De még nehezebb ennek a számolásnak egy másik oldala. Ne legyünk képmutatók, és boldog az az ember, akinek a szíve tiszta attól, amit most mondok. Azt is számítjuk, hogy mennyi az a legkevesebb, amit mégis oda kell adni. Mert illik. Mert elvárják. Mert nem maradhatunk le. Mert überelni kell a másikat. Több, kevesebb, mennyibe kerül, mit igen, mit nem, mi fér bele, mi nem... ezek a fogalmak, ez a nyelvezet, ez a lelkiület elválaszthatatlanul hozzákapcsolódik ahhoz, ami mára a Karácsonyból lett.

Mindeközben Karácsony mégis csak annak a tetteről szól, *aki tulajdon Fiát nem kímélte*. Isten tettéből éppen a józan számítás, a racionális beosztás hiányzik. Ki adhatna többet saját gyermekénél? Mi másban mutathatta volna meg a teremtő Isten e világ iránti szeretetét, mint hogy a legdrágábbat, a pótolhatatlant, az egyetlen nem tartja meg magának, nem őrzi meg mindattól a nyomorúságtól és fájdalomtól, ami eljövételével együtt jár? Isten, amint elküldi Fiát ebbe a világba, nem kíméli meg a pénztárcáját, nem kíméli meg az idejét, nem kíméli meg legnagyobb kincsét, nem kíméli meg önmaga szívét. Nem kíméli meg azt, akit szeret, nem teszi.

Persze megfordulhat a gondolatunkban, hogy vajon nem kegyetlen-e az Atya ebben? Mint aki kidobja Fiát a mennyi dicsőségből erre a sáros bolygóra, nem kíméli, nem ad neki választási

lehetőséget, hanem rákényszeríti arra, hogy eljöjjön. Hogy fogadhatnánk ezt az Atya szeretetének jeléül? Ezért fontos ma azt is meglátnunk, hogy a Fiú az Atyához hasonlóan részes volt abban a döntésben, hogy emberré lesz és közénk jön. Így beszél a Fiú döntéséről más helyütt a Biblia: „*Ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel...*” (Fil. 2.6-7) Amikor tehát ma arra emlékeztet minket az Ige, hogy Isten tulajdon Fiát nem kímélte, nem tartotta meg önmagának, nem óvta meg a nyomorúságtól, akkor előttünk van az Atya és a Fiú, amint tökéletes egyetértésben és szeretetközösségben döntenek arról, hogy a Fiú eljön ebbe a világba. Az isteni szeretet árad ránk ebben a semmit sem számolgató, mindent odaadó szeretetben.

„*Mindnyájunkért odaadta...*”

Nem kímélte, hanem odaadta. Járjuk körül, fogadjuk be a karácsonyi örömhírt Pál apostol e két szavának fényében: mindnyájunkért odaadta.

Az „odaadta” kifejezés az átadás, kiszolgáltatás, elárulás szava. Az evangéliumokban Jézussal kapcsolatban leggyakrabban Júdás árulásával függ össze. Júdás odaadta, azaz átadta, elárulta Mesterét, Jézust. Többször jelenik még meg a „börtönbe vet” értelemben. A szónak ez a jelentésárnyalata visszatükröződik a karácsonyi történetben is, ha megpróbáljuk lefejtetni róla a pásztoros-angyalos romantikát, és szeretnénk meghallani a történeteket a maguk valóságában.

Hova adta? Hogyan adta? A karácsonyi történet, egyik oldalról vizsgálva, egy reménytelen és kegyetlen történet, olyan, ami azóta is ismétlődik, és csak a fájdalom és az együttérzés hangján szólhatunk ezekről az eseményekről. Ne engedjük, hogy az angyali ének, valamint a pásztorok öröme eltakarják előlünk Isten Fia érkezésének valóságos és nyomorúságos körülményeit.

József kilencedik hónapban lévő jegyesével, Máriával nem jó szándékából indul útnak Betlehembe. Több várandós édesanya van a gyülekezetben, valamint többen vannak, akik nemrég adtak életet gyermeküknek. Ők még erősebben átérzik, amit mindannyian tudunk: a gyermek érkezésének közeledtével az édesanya békességre, nyugalomra vágyik. De Józsefnek és Máriának nem adatik meg ez a nyugalom: Augusztus császár népszámlálási rendelete kényszeríti őket arra, hogy nekivágjanak egy hosszú és veszélyes útnak. Adminisztratív erőszaknak vannak kitéve, az állam döntései nem vesznek figyelembe egyéni sorsokat, várandósságot, felmentő körülményeket. Józsefnek és Máriának pakolni és menni kell.

A felbolydult Betlehemben nem találnak normális szálláshelyet. Vajon hogyan érezhette magát József, aki látja, hogy közeledik Mária órája, feltehetően mindent megtesz, hogy megfelelő helyre juttassa, és mégis azzal kell szembesülnie, hogy tehetetlen. Hiába minden, nem tud megfelelő helyet biztosítani jegyesének. Így kerül Mária elsőszülöttje, Jézus, az Isten Fia egy jászolba.

Isten „*tulajdon Fiát nem kímélte, hanem ... odaadta...*” Átadta – nem a börtönnek – de egy sokszor brutális politikai hatalom által vezérelt, nyomorúságokkal teli, önző és embertelen világnak. Tulajdon Fiát kiszolgáltatta az ellenség erőinek, a bűnnek, a halálnak. És hogy miért kellett ilyen kegyetlennek, embertelennek lennie Isten Fia születése történetének? Miért nem született „normális” körülmények között? Azért, hogy mindazokra is sugározzon Isten végtelen szeretete, akik ki vannak téve a gonosz erőinek. Akik kiszolgáltatottak, akik tehetetlenek, akik testi vagy érzelmi értelemben otthontalanok, menekültek.

Ebben a sötétségben ragyoghat fel igazán Isten szeretetének világossága, amit Pál apostol másik kifejezése foglal össze: odaadta *mindnyájunkért*. A karácsonyi események másik oldala éppen erre mutat rá. A nagy dicsőségben és ragyogásban a pásztoroknak megjelenő angyal éppen ezt fogalmazza meg: „*Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, mely ez egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, ki az Úr Krisztus a Dávid városában.*” Amikor Isten nem kíméli tulajdon Fiát, hanem odaadja, kiszolgáltatja őt, azt az egész népért, sőt, minden emberért teszi. A szabadító Jézus jött el, *mindnyájunkért*. Isten e világra lehajló szeretetében ott van mindenki, ott vagy te, és ott vagyok én. Az Atya és a Fiú döntésében, hogy a Fiú emberré lesz és eljön ebbe a világba, ahol majd életét adja oda önként a világ bűnéért, ott vagy te, és ott vagyok én. Felfoghatatlan és

kikutathatatlan szeretet! Valóban a gyermeki szív egyszerűsége és bizalma kell ahhoz, hogy meghalljuk, elhiggyük, befogadjuk, : „*Aki tulajdon fiát nem kímélte ... mindnyájunkért odaadta.*” És valóban igaz, hogy akit átjár annak bizonyossága, hogy ő is ott van a „*mindnyájunkért odaadta*” nagy titkában, annak szíve nem marad közömbös, és talán még szeme sem marad száraz. Isten atyai szeretetében fürdeti meg mindazokat, akik Jézust szívükbe fogadják, mint Urukát és szabadítójukat.

„*Hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?*”

Pál apostol azonban nem fejezi be gondolatát ezen a ponton: „*Aki tulajdon fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?*” – Azaz nemcsak tulajdon Fiát adta oda mindnyájunkért, hanem vele együtt mindent nekünk ajándékoz. Ajándékozásában Isten bőkezűségét és jóakarátát, kegyelmét gyakorolja irántunk. A kérdés, mi az a „minden”, amit Jézussal együtt nekünk ajándékoz az Úr?

A „mindent” mi úgy halljuk és értjük a legszívesebben, mint egy Jolly Joker-t. Vagy mint egy kitöltetlen, bianco csekket. Valami, amibe bármit bármikor behelyettesíthetünk, és akkor az bizonyosan meglesz. Ha Jézussal együtt Isten mindent nekünk ajándékozott, és a „minden” bármit jelent, amit elgondolunk, az annyira jó, hogy már Jézus sem kell. Mert nekünk inkább kell mindaz, amit magunk belehelyezünk a „mindenbe”, semmint az a „minden”, amit Isten Jézussal együtt nekünk ajándékoz. Akkor lehet, hogy inkább választunk anyagi javakat, vagy betegségben egészséget, zaklatottságban békességet, magányban társat, robotolás helyett szerethető munkát, semmint Jézus Krisztust és vele együtt mindent. Vagy Jézust csak addig, és azért, mert ez a „minden” vele együtt adatik, elfogadjuk hát Jézust is, de valójában csak árukapcsolásként a „mindenért”, amit elképzelünk magunknak. Mindebből nyilvánvaló, hogy az a „minden”, amit Isten tulajdon Fiával nekünk ajándékoz, nem a Jolly Joker.

Amikor Isten tulajdon Fiát odaadta értünk, mindent odaadott. Mindent odaadott, mert nem volt többje, amit adhatott volna, nincs semmije, amit visszatartott volna. De van a „minden”-nek egy másik értelme is. Tudniillik az, hogy Jézusban áll fenn a mindenség. „*általa van a mindenség, és mi is őáltala*” – írja Pál a korintusiaknak (1Kor. 8.6). „*Benne [Jézusban] teremtetett minden a mennyen és a földön ... minden általa és rénézve teremtetett.*” – olvassuk a kolossébeliekhez írott levélben (Kol. 1.16-17). „*Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött.*” – írja János evangéliuma kezdetén az Igéről, aki testté lett (Jn. 1.3).

Figyeljük meg, mennyire másképpen szól ezek után az apostol szava: „*Aki tulajdon fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?*” Azon az éjszakán, egy odaadott, kiszolgáltatott csecsemőben sűrítve a mindenható Isten mindent, önmagát és a szeretetet elhozta ebbe a világba. Röpke három évtizeddel később a felnőtt gyermek szintén odaadott mindent, egész életét, teljes önmagát a kereszthalálban. Ez a „minden” ma teljesen a tiéd lehet. Összesűrítve a térben és időben, itt és most kínálja neked a legtöbbet, amit adhat. Ő ma is tékozlóan árasztja ránc szeretetét. Mi még az Úrral is számíthatnánk, mérícskélnénk, mit adnánk neki, mit tartanánk inkább magunknak. Az Atya viszont neked adta tulajdon Fiát, és vele együtt mindent. Szeretetét árasztja rád.

Vajon lesz-e köztünk olyan, lesz-e csak egy is, akinek nem kérdései, nem kifogásai, nem okoskodásai és nem fenntartásai vannak? Lesz-e olyan, és te az lesz-e, akinek Isten mindene előtt megnyílik szíve, és akinek örömeiben a könny kicsordul a szeméből?